

Journal Citation Reports

InCites Journal Citation Reports (JCR) on yleinen tieteellisten lehtien arviointiin käytetty työkalu, joka perustuu Web of Science (WoS) tietokantaan. Sekä JCR että WoS ovat maksullisia Clarivaten tietokantoja. WoS-tietokanta sisältää artikkeleita, konferenssijulkaisuja, patenteja ja kirjoja monelta eri tieteenalalta. JCR-tietokanta kokoa WoS-tietokannan artikkeleiden viittaustiedot ja JCR-tietokannasta voi etsiä sekä tieteenalakohdaisia että lehtikohdaisia indikaattoreita. JCR-tietokannan eniten käytetty indikaattoriluku on Journal Impact Factor, IF. IF-luvun lisäksi JCR-tietokannasta voi hakea esimerkiksi lehtien kokonaisviittausmääriä, viittausten jakaumia, OA-julkaisujen määriä, tietoa lehdissä julkaisevista organisaatioista ja maista, sekä lehtien viittausmäärien sijoittumista tieteenalan sisällä. Lisäksi vastuullisen metriikan käyttäminen edellyttää, että viittausten karttumiselle annetaan riittävän pitkä aika, jota eri tieteenaloilla ja lehdissä havainnollistavat Cited half life ja Citing half life.

Palvelun käytössä huomioitavaa

IF-luku on ehkä eniten kritiikkiä herättänyt yksittäinen tieteellisen laadun indikaattori. Lehtien viittausmääriin vaikuttavat lehden vuosikertojen määrä, tieteenalan viittauskäytännöt sekä lehden tyyppi. Viittausmäärät ovat usein korkeampia laaja-alaisissa ja review-artikkeleita julkaisevissa lehdissä kuin erikoistuneissa, vähäisen julkaisumäärän lehdissä. Viittausten määrää käytetään tutkimuksen arvioinnin välineenä etenkin luonnontieteissä ja lääketieteessä, joissa tutkimustulosten julkaiseminen tapahtuu suurelta osin kansainvälisissä tieteellisissä sarjoissa ja viittauskäytännöt ovat vakiintuneita. Viittausten määrä ei ole käyttökelpoinen tutkimuksen arvioinnin väline tieteenaloilla, joissa julkaistaan paljon kotimaisilla kielillä ja/tai monografioita, sillä WoS luokittelee lähinnä kansainvälisiä tasokkaiksi määrittelemiään tieteellisiä lehtiä. Suuren tieteenala- ja julkaisutyypin välisen vaihtelun vuoksi viittausmääriin perustuvia indikaattorilukuja ei tule käyttää akateemisessa arvioinnissa yksittäisten tutkijoiden, tutkimusorganisaatioiden tai yksittäisten artikkeleiden kohdalla.



Impact Factor -indikaattoria käytettäessä huomioitava

Impact factor -lukujen ongelmallisuus on nostettu esille jo DORA-julistuksessa 2012. Julistuksessa kiinnitettiin huomiota siihen, että Impact Factor -luvut kehitettiin alun perin lehtihankintojen valinnan apuvälineeksi, ei lehtien tai artikkelien tieteellisen laadun arviointiin.

Impact factor on yksi tunnetuimmista bibliometristä indikaattoreista ja sitä on käytetty paljon erilaisiin, myös sille soveltumattomiin käyttötarkoituksiin. IF-lukuja on myös yritetty manipuloida, esimerkiksi jotkut lehdet pyrkivät nostamaan lukua epäeettisin keinoin. Tämä on mahdollista, koska IF-luvut ottavat huomioon myös itseviittaukset. Vuosittaisia IF-lukuja laskettaessa saatetaan kiinnittää huomiota lehden poikkeuksellisen suuriin itsesitaatiomääriin tai viittausten perusteella herää epäily sitaatiokartellista (joukko lehtiä ryhtyy systemaattisesti viittaamaan toisiinsa). Tällaisia lehtiä ei poisteta JCR-tietokannasta, mutta niille ei lasketa uusia IF-lukuja ennen kuin viittauspoikkeamat on selvitetty.